

Energidepartementet

postmottak@ed.dep.no

Deres referanse N/A
Vår saksbehandler MBB
Vår dato 30.01.2025

Vedørende Energidepartementets forslag om endringer i refusjonsforskriften og innføring av sektoravgift etter petroleumsloven

Offshore Norge viser til Energidepartementets høring av endringer i refusjonsforskriften og innføring av sektoravgift av 15. oktober 2024 med utsatt frist for innspill til 30. januar 2025.

Offshore Norge har ingen merknader til de foreslåtte endringene i refusjonsforskriften hva gjelder justering av refusjonsatser og utvidelse av refusjonsforskriftens virkeområde til også å gjelde tilsyn etter lagringsforskriften. Kommentarer og innspill i det følgende retter seg mot forslaget om å innføre en årlig sektoravgift på 175 000 kr per utvinningstillatelse med virkning fra 1.7.2025.

Innledningsvis vil Offshore Norge understreke viktigheten av Sjøkeldirektoratets rolle i å forvalte data fra norsk sokkel og tilby tjenester tilknyttet denne dataen. Dette har tjent og tjener aktørene på sokkelen godt, hvor myndighetene har etablert et forutsigbart og godt system for lagring, utveksling og forbedring av data og tilgangen til denne. Det er i alles interesse at dette systemet vedlikeholdes og utvikles i tråd med teknologisk utvikling og aktørenes behov.

Sjøkeldirektoratet har et nasjonalt ansvar for data fra norsk kontinentalsokkel. Fra Menon-rapporten "Verdien av Oljedirektoratets data", utarbeidet på bestilling av Sjøkeldirektoratet i 2022-2023, siteres:

*"Data, oversikter og analyser som forvaltes og deles av Oljedirektoratet er et viktig faktagrunnlag for næringen og samfunnet for øvrig. Oljedirektoratet samler inn, systematiserer, kvalitetssikrer og deler tekniske data fra undergrunnen, data om produksjon fra norsk sokkel samt referanse/registerdata. Ved å forvalte dataen sørger Oljedirektoratet ikke bare for god koordinering mellom etablerte selskaper på sokkelen, men også at nye aktører raskt og effektivt kan få tilgang på de eksisterende data og bygge tjenester ved hjelp av disse."*¹

¹ Menon-publikasjon Nr.30/2023 [rapport-verdien-av-oljedirektoratets-data.pdf](#)

Forvaltning av data er en av kjerneoppgavene til Søkeldirektoratet, slik det også fremgår av gjeldende tildelingsbrev for Søkeldirektoratet 2024, særlig punkt 2.3.² Det antas at en tilsvarende prioritering vil følge tildelingsbrevet for 2025. Med de årlige tildelingsbrevne skal det også følge med tilstrekkelig midler over statsbudsjettet for å kunne utføre de prioriterte oppgavene.

I høringsnotatet begrunner Energidepartementet innføringen av sektoravgift med at Søkeldirektoratet står overfor større og antatt vedvarende kostnader ved dataforvaltning og digital omstilling, og at det derfor foreslås en sektoravgift for å delvis dekke disse kostnadene. Dette for å utnytte mulighetene som økt digitalisering gir for myndigheter og næring. Offshore Norge savner i den forbindelse en redegjørelse for hvorfor Søkeldirektoratet ikke gis tilstrekkelige midler over statsbudsjettet for å møte disse presumtivt økte kostnadene all den tid dataforvaltning er en av kjerneoppgavene til direktoratet.

Særlig om hjemmelsgrunnlaget

Offshore Norge stiller spørsmål ved om hjemmelsgrunnlaget Energidepartementet viser til er tilstrekkelig klart til å pålegge sektoravgiften slik den er foreslått etter petroleumsloven og Finansdepartementets Rundskriv R 112/15. Den foreslåtte nye § 9 i refusjonsforskriften er etter Offshore Norges syn også utformet for generelt. For at selskaper skal kunne betale en særskilt avgift understrekes det at avgiften må ha tydelig hjemmel.

Det fremgår av høringsnotatet at petroleumsloven (ptrl.) § 10-3 tredje ledd gir hjemmel for å kreve sektoravgift til dekning av deler av Søkeldirektoratets kostnader fremover knyttet til petroleumsdataforvaltning og tilhørende tjenesteleveranser.

Departementet foreslår på bakgrunn av ptrl. § 10-3 tredje ledd følgende nedslagsfelt for sektoravgiften i forskriftsforslaget § 9 første ledd:

“Til dekning av Søkeldirektoratets kostnader til digital infrastruktur og digitalisering, dataforvaltning og -deling, kunnskapsutvikling og -deling og forvaltning og tilgjengeliggjøring av geologisk prøvemateriale for petroleumsvirksomhet, kan det innkreves en årlig sektoravgift per utvinningstillatelse.”

I høringsnotatet, fjerde avsnitt på side 1, fremgår:

“Sektoravgiften er forutsatt å dekke deler av Søkeldirektoratets løpende driftsutgifter og kostnader, herunder investeringer, reinvesteringer mv., til drift og videreutvikling av ikt-systemer og -løsninger som omfatter digitalisering og forvaltning og deling av data og som retter seg mot næringen.”

Petroleumsloven § 10-3 tredje ledd lyder som følger (vår utheving):

*“Utgifter **vedrørende tilsynet** kan kreves dekket av rettighetshaver eller den som tilsynet i det enkelte tilfelle retter seg mot eller finner sted hos. Det kan også kreves en sektoravgift til dekning av utgifter ved **andre oppfølgingsoppgaver** som retter seg mot hele eller deler av petroleumsvirksomheten.”*

² Tildelingsbrev av 30. januar 2024 [tildelingsbrev-til-søkeldirektoratet-240201.pdf](#)

Offshore Norge mener at sektoravgiftens nedslagsfelt, som angitt i høringsnotatet og departementets forslag, kan gå utover det som følger av en naturlig forståelse av “andre oppfølgingsoppgaver” i lovbestemmelsen.

Offshore Norge mener også at forarbeidene til den aktuelle lovbestemmelsen (Prop. 13 L (2012-2013)) taler mot at denne gir tilstrekkelig hjemmel (vår utheving):

“Forslaget er en videreføring av prinsippet om at næringen skal dekke utgiftene ved tilsynet, men legger altså opp til en videre anvendelse av begrepet tilsyn enn det som tradisjonelt har vært vanlig. Dette innebærer at Petroleumstilsynet skal kunne kreve at næringen dekker en noe større del av utgiftene til oppfølging av næringen enn tilfellet er i dag.

Utkastet til ny forskrift legger opp til en todelt finansieringsordning med en gebyrordning som skal finansiere tradisjonelle tilsynsoppgaver som inspeksjoner, revisjoner, granskninger osv., og en sektoravgift som skal bidra til å finansiere visse andre oppfølgingsaktiviteter overfor næringen som sådan. Eksempler på slike aktiviteter er den årlige utviklingen av et helhetlig risikobilde i petroleumsnæringen (RNNP), forberedelser til større tilsynskampanjer, oppsummeringsmøter med næringen for å belyse sikkerhetsutfordringer og gjennomgang av større ulykker utenfor tilsynets myndighetsområde med sikte på identifisere forbedringspunkter for næringen. Sistnevnte vil særlig kunne være ulykker i petroleumsvirksomheten i andre land, men også relevante ulykker i andre sektorer både i utlandet og Norge. Kunnskap og anbefalinger som springer ut av slik ulykkesoppfølging, vil bli formidlet til næringen slik at denne får et bedre grunnlag for å ivareta egen sikkerhet, samtidig som det vil danne grunnlag for prioriteringer og fremtidige tilsynskampanjer.

Et bærende prinsipp for finansieringsordningen er at Petroleumstilsynet ikke skal kunne kreve mer i gebyr eller sektoravgift enn kostnadene ved den enkelte tilsyns- eller oppfølgingsaktivitet.

Hvilke oppfølgingsutgifter som kan kreves dekket over sektoravgiftsordningen avgrenses naturlig i forhold til oppgaver som er av en slik karakter at de bør finansieres over Petroleumstilsynet driftsbudsjett (statsbudsjettet). Dette er foruten en rekke administrative forhold som klagesaker og unntakssøknader, oppgaver knyttet til oppfølging av det etablerte partssamarbeid i sektoren, regelverksarbeid, internasjonalt samarbeid og rene forvaltningsoppgaver mv. Forslaget tilsikter ikke å gjøre endringer i prinsippet om at slike oppgaver fortsatt skal dekkes over statsbudsjettet.”

Forarbeidene angir eksempler på “andre oppfølgingsoppgaver” tilhørende daværende Petroleumstilsynet. Selv om Sökkeldirektoratet har andre oppfølgingsoppgaver enn Havindustritilsynet, mener Offshore Norge at karakteren av de oppfølgingsoppgaver som er eksemplifisert i forarbeidene, er lite forenlige med nedslagsfeltet til departementets foreslåtte sektoravgift for Sökkeldirektoratet. For det andre bemerkes forarbeidenes presisering av at hvilke oppfølgingsutgifter som kan kreves dekket gjennom en sektoravgift vil være naturlig avgrenset i forhold til oppgaver som er av en slik karakter at de bør finansieres over statsbudsjettet. Offshore Norge mener at “løpende driftsutgifter og kostnader, herunder investeringer, reinvesteringer mv., til drift og videreutvikling av ikt-systemer og -løsninger som

omfatter digitalisering og forvaltning og deling av data og som retter seg mot næringen” er av en slik karakter at Sökkeldirektoratet bør få tilstrekkelig finansiering over budsjett.

Det vises i forlengelsen av dette til Finansdepartementets Rundskriv R 112/15 – *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering*, hvor det i punkt 3.3 *Sektoravgifter* uttrykkes at det skal utvises ”stor tilbakeholdenhet” med å innføre sektoravgifter. Sektoravgifter kan etter rundskrivet benyttes til å finansiere fellestiltak for en næring eller sektor, hvor virksomhet knyttet til tilsynsorganer trekkes frem som eksempel. Petl. § 10-3 og forarbeidene til dagens regelverk, jf. over, trekker etter Offshore Norges syn opp rammene for hvilke fellestiltak en sektoravgift kan finansiere etter dagens petroleumslav. Finansdepartementets rundskriv synes etter Offshore Norges syn ikke å utvide hjemmelsgrunnlaget ytterligere.

Endelig bemerkes at en varig, fast avgift (indeksregulert) er vanskelig forenlig med forarbeidenes presisering av det bærende prinsipp om at man ikke skal kunne kreve mer i sektoravgift enn (de faktiske) kostnadene ved den enkelte oppfølgingsaktivitet.

Strukturen på sektoravgiften

Sektoravgiften planlegges lagt på alle aktive utvinningstillatelser. Ettersom utvinningstillatelsene er svært ulike både i utstrekning og verdi kan en slik avgift ramme ulikt og medføre at aktørene påvirkes til å innrette seg på en lite optimal måte sett fra et ressursforvaltningsperspektiv. Offshore Norge mener at strukturen på avgiften kan insentivere aktørene i bransjen til å tilbakelevere utvinningstillatelser på et tidligere tidspunkt, søke om å slå sammen utvinningstillatelser eller å ikke be om fradeling der hvor dette ville vært naturlig. Disse effektene av en sektoravgift, særlig for utvinningstillatelser med mindre selskap, bør etter Offshore Norges syn belyses bedre.

Foreslått ordlyd i § 9

I høringsnotatet foreslås følgende ordlyd til ny §9:

“§ 9. Sektoravgift

Til dekning av Sökkeldirektoratets kostnader til digital infrastruktur og digitalisering, dataforvaltning og -deling, kunnskapsutvikling og -deling og forvaltning og tilgjengeliggjøring av geologisk prøvemateriale for petroleumsvirksomhet, kan det innkreves en årlig sektoravgift per utvinningstillatelse.
[...] “

Som redegjort for over er ordlyden vid og rekker etter Offshore Norges vurdering lenger enn hva petroleumslaven §10-3 tredje ledd gir hjemmel til. Det foreslås derfor å avgrense ordlyden mot driftsutgifter og forvaltning. En ny sektoravgift bør utformes og avgrenses slik at den kun er ment å dekke en videreutvikling av eksisterende digital infrastruktur eller ny digital infrastruktur for oppfølgingsaktivitet.

Offshore Norge anmoder på denne bakgrunn Energidepartementet å snarest mulig tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget slik at dette vil dekke administrative oppgaver utover tilsyns- og oppfølgingsoppgaver, samt gjøre de nødvendige justeringer i foreslått ny refusjonsforskrift slik at det er en tydelig avgrensning mot løpende driftsutgifter.

Offshore Norge har notert seg at den foreslåtte sektoravgiften allerede er inntatt i vedtatt statsbudsjettet for 2025.³ Det er etter Offshore Norges syn uheldig at regelverksendringene har kommet på høring etter at de er foreslått innført i statsbudsjettet for 2025, som nå er vedtatt.

Offshore Norge stiller gjerne i møte med departementet for å utdype våre synspunkter

Med vennlig hilsen
Offshore Norge

Sign.
Torbjørn Giæver Eriksen
Direktør, Næringspolitikk og kommunikasjon

Kopi til:
Sokkeldirektoratet

³ [Prop. 1 LS \(2024–2025\)](#)) punkt 12.8 (s. 236).